

[21.3.2017](#) Bioenergia ry

Turveinfo.fi vastaa Helsingin Sanomien artikkeliin 16.3.2017

Turveinfo.fi–mediakampanja oli Bioenergia ry:n ja 16 turvetta tuottavan ja käyttävän yrityksen kampanja, joka toteutettiin Bioenergia ry:n kautta erillisellä rahoituksella. Mediakampanjan tavoitteena oli, että kansalaisten ja päättäjien mielipiteet turpeesta perustuisivat nykyistä enemmän tietoon. Ala on ollut huolissaan siitä, että suomalaisilla ei ole oikeaa tietoa turpeesta ja sen käytöstä.

Räväkän kampanjan tarkoituksena oli kiinnittää ihmisten huomio tärkeään kysymykseen ja nostaa keskustelua siitä, miten energiavalinnat vaikuttavat kansantalouteen, energiaomavaraisuuteen ja energian huoltovarmuuteen. Koska turvetuotantoa syytetään myös systemaattiseksi vesistöjenpilaajaksi, halusimme kertoa turvetuotannon vaikutuksista vesistöön yhden tapaustarkastelun avulla. Olemme pahoillamme, jos joku on kokenut kampanjan provosoivan tyylin loukkaavana.

Pidämme hyvänä sitä, että Helsingin Sanomat on artikkelissaan 16.3.2017 nostanut turvetuotannon ja turpeen käytön keskusteluun. Toimittaja on käynyt osan kampanjamme väitteistä läpi, koonnut lähteitä, kuullut asiantuntijoita ja esittää oman näkemyksensä. Tämä palvelee kampanjan tavoitetta, että ihmisten mielipiteet turpeen käytöstä perustuisivat tietoon.

Turpeen käyttö ei korjaa koko Suomen kansantaloutta. On kuitenkin myös harhaanjohtavaa väittää, ettei sen käytöllä olisi myönteisiä kansantaloudellisia vaikutuksia tai peitellä näitä vaikutuksia. On kiistatonta, että energiavalintamme vaikuttavat julkisen talouden tilaan. Vuoden 2017 talousarviossa energiaveroja arvioidaan maksettavan 782 miljoonaa euroa yhteensä kivihielestä, öljystä, kaasusta ja polttoturpeesta. Rahavirta kulkee siis yrityksiltä valtion suuntaan – ei toisin päin, kuten monilla muilla energiamuodoilla. Turve on kotimainen energialähde ja tuottaa valtion kanssaan lisäksi monia epäsuoria verotuottoja (mm. työtuloverot, arvonlisävero sekä traktoreiden ja kuorma-autojen polttonesteverot) ja tukee tuontienergiaa enemmän paikallista taloutta.

Haluamme todeta HS artikkelista seuraavaa:

Väite: ”Suomessa turvetta syntyy joka vuosi enemmän kuin sitä käytetään. Turpeen käyttö on kestäväällä pohjalla”.

HS arvioi jutussaan, ettei väitteeseen ole yksiselitteistä vastausta. Turveinfo.fi-kampanjassa esitetty väite perustuu M. Mäkilän (2011) selvitykseen, jonka mukaan turpeen kasvu vuositasolla olisi vuonna 2020 suunnilleen samansuuruinen kuin arvioitu käyttö eli noin 28 TWh tasolla. Tuolloin arvioitu käyttö kuviteltiin huomattavasti nykyistä noin 13 TWh:n tasoa suuremmaksi. Alla selvityksestä otettu karttakuva tilanteesta eri alueilla Suomessa:

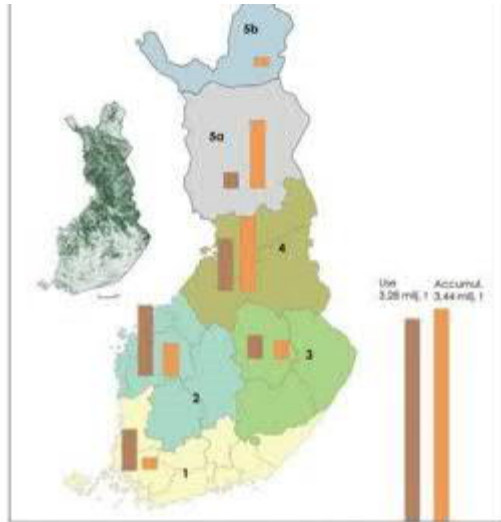

Figure 6. The estimated use of average peat carbon in the year 2020 and the average annual carbon accumulation of surface peat layers (average from 1980 years in different regions and in the whole country). The distribution of areas is shown by the darker areas in the next map.

Mäkilän selvityksen mukaan turvetta muodostuu siis Suomessa selvästi enemmän kuin sitä eri tarkoituksiin viime vuonna käytettiin. Kampanjan väitteelle löytyy selkeä perustelu, joka myös HS:lle toimitettiin. Väite käsittelee vain turpeen kasvu- ja käyttönopeuksia, ei päästöjä.

Väitteet: ”Turvevarantomme on jopa kaksi kertaa arvokkaampi kuin tunnetut öljyvarannot Pohjanmerellä”. ”Se tekisi meistä rikkaampia kuin norjalaiset.”

HS totesi nämä väitteet virheellisiksi ja viittasi GTK:n uuteen lausuntoon, jonka mukaan varannot ovat noin puolet tunnetuista Norjan varannoista. Turvetuotannon ympäristöluvituksen kiristymisen (2014) myötä käytettävissä olevan turpeen määrä on vähentynyt. Kampanjan aikana turveinfo.fi-verkkosivuja päivitettiin GTK:n uuden lausunnon perusteella. Alkuperäinen väite osoittautui siis harhaanjohtavaksi. Olemme pahoillamme, että tämä tieto päätyi kampanjan mainoksiin.

Väite: ”Se tekisi meistä energiaomavaraisia”

HS toteaa, että väite on teknisesti totta.

Väite: ”Turvetuotannon käytössä on alle sadasosa omasta kansallisrikkaudestamme”

HS toteaa, että väite pitää paikkansa. Tämän jälkeen HS kuitenkin väittää, että väite ”antaa väärän kuvan turvetuotannon lisäämisen mahdollisuuksista”. Mainoksen alkuperäinen teksti oli: ”Turvetuotannon käytössä on alle sadasosa omasta kansallisrikkaudestamme, ja samaan aikaan otamme velkaa ja ostamme ulkomailta polttoaineita, joilla lämmitämme asuntojamme ja teemme sähköä voimaloissamme. Ikään kuin elää kituutamme kultakasan päällä.” Mainoksen teksti ei siis ota kantaa turvetuotannon lisäämisen mahdollisuuksiin, vaan toteaa vallitsevan tilanteen.

Väite: ”Suo- ja turvemaidemme kokonaisarvo mitataan sadoissa miljardeissa euroissa”

HS toteaa, että väite antaa väärän kuvan käyttökelpoisten turvevarantojen arvosta. Väitteessä ei kuitenkaan oteta edes kantaa turvetuotantoon käyttökelpoisten varantojen arvoon. Kampanjan väite perustuu Kansallisessa suo- ja turvemaastrategiassa 2011 esitettyjen soiden ja turvemaiden ekosysteemipalveluiden kokonaisarvoon, josta vain yksi, ”tuotannolliset palvelut” sisältää turvetuotannon. Suo- ja turvemaiden kokonaisarvo muodostuu valtavan monista erilaisista hyödykkeistä, joita ihmiset näiltä alueilta saavat.

Väite: ”Joulukuussa 2016 valmistunut tutkimus antoi turvetuotannolle puhtaat paperit”

HS piti väitettä virheellisenä. Mainokseen nostettu tapaustarkastelu Martinjärvi on ollut paljon julkisuudessa. Järven on väitetty olevan täyttymässä mudasta (<http://yle.fi/uutiset/3-5342805>) ja sitä

käytettiin selkeästi esikuvana YLE:n esittämään ”Pintaa syvemmältä” TV-draamaan. Nämä väitteet [tutkimus](#), johon mainoksessa viitattiin, osoitti kiistatta vääräksi. Ote GTK:n tiedotteesta 1.12.2016: ” Ajoitustulosten perusteella sedimentin paksuuskasvu on ollut varsin samansuuruista molemmissa järvissä. Kaikilla Martinjärven näytteenottopaikoilla Chernobylin laskeuman aiheuttama Cs-137 - pitoisuuden nousu löytyi liejusta noin 7–8 cm syvyydestä. Molemmissa järvissä amerikiium-241- määritykset vahvistivat että korkeimmat Cs-pitoisuudet eivät ole liikkuneet pois paikaltaan. Näytteenottopaikoille ei siis ole syntynyt metrien paksuisia viimeaikaisia sedimenttikerroksia, kuten on esitetty.”

Mainosta on tulkittu kuitenkin myös siten, että siinä väitetään tutkimuksen antavan turvetuotannolle yleisesti puhtaat paperit, mikä ei pidäkään paikkaansa. Jo mainoksen ingressissä käy kuitenkin selkeästi ilmi, että se käsittelee turvetuotannon vaikutuksia yhden tapaustarkastelun kautta: ”Jyväskylän ja Turun yliopistot sekä Geologian tutkimuskeskus vertailivat kahden järven pohjakerroksia. Toiseen laskevat usean turvetuotantoalueen valumavedet ja toiseen ei yhdenkään.”

Väite: ”Suomi on antautunut muiden armoille energia-asioissa. Olemme tietoisesti laskeneet energiaomavaraisuutemme tasolle, joka edellyttää ulkomaiden suopeutta myydä meille energiaa, sähkö ja polttoaineita. Olemme Ruotsin ja Venäjän varassa.”

HS pitää väitettä osin virheellisenä ja käyttää perusteena Eurostatin tietoja Suomen tuontienergiariippuvuudesta 25 vuoden ajalta. Energiaomavaraisuutta on kuitenkin vaikea hahmottaa kokonaisuutena yhdellä tilastolla. Suomi kuluttaa polttoaineita merkittävästi vähemmän kuin vuonna 1990, mutta yhteiskunnalle yhä tärkeemmän sähkön tuonti naapurimaista on merkittävästi lisääntynyt. Kun sähkön nettotuonnin osuus 1990-luvulla oli Suomen sähkönhankinnasta noin 12 %, on se 2010-luvulla ollut 18 %, vuosina 2014-2015 yli 20 % ja vuonna 2016 22,3 %.

Suomen energian tuonti on myös alkuperämaittain hyvin keskittynyttä: euromääräisestä energian tuonnista Venäjän osuus oli 2015 noin 60 %. Seuraavaksi suurimman maan Ruotsin osuus oli 17 % (lähinnä sähköä). Yhteensä nämä kaksi väitteessä mainittua maata kattavat siis 77 % Suomen energian tuonnista, joten mainos ei ole tältä osin harhaanjohtava.

Väite: ”Sellaisessa tilanteessa [jossa Siperiassa on pakkanen samaan aikaan kuin Suomessa] polttoainetta ei riitä molemmille – – Tällöin venäläistä energiaa ei enää myydä rajan yli. Kuvitellaanpa, että Tampereen putket jäätyvät, Turun valot sammuvat tai Helsingin lämmitys loppuu.”

HS pitää väitettä yksiselitteisesti virheellisenä. Kuitenkin jutussa todetaan, että yhteiskunnallisia vaikutuksia syntyi, jos katkos kestäisi lähemmäs viikon. Kampanjan arvion mukaan ei voida Suomen energian tuonnin keskittyneellä rakenteella sulkea pois mahdollisuutta, että tuonti Suomeen häiriintyy yhdeksi tai useammaksi viikoksi. Tähän viittaa Huoltovarmuusneuvoston kannanotto: ”On kuitenkin mahdollista, että tuotanto- tai siirtokapasiteetin merkittävät häiriöt huippukysynnän aikana johtavat väliaikaiseen tehovajeeseen. Tämä voisi merkitä tilapäisiä sähkönkulutuksen rajoituksia osalle sähkönkäyttäjistä. <https://www.huoltovarmuuskeskus.fi/huoltovarmuusneuvoston-kannanotto-sahkotehon-riittavyydesta-suomessa/> . Mainokseen tämä oli nostettu skenaariona, jonka mahdollisia vaikutuksia lukijan haluttiin pohtivan.

<http://turveinfo.fi/2017/03/21/turveinfo-fi-vastaa-helsingin-sanomien-artikkeliin-16-3-2017/>